

בוחן לדוגמא

יש לבחור שלוש שאלות מתוך ארבעת השאלות. משך הבוחן: 100 דקות

שאלה 1

חשב את האינטגרלים הלא מסוימים הבאים:

א. $\int \sin x \cos 5x dx$

ב. $\int \frac{1 - 3 \sin 2x}{1 + \cos 2x} dx$

שאלה 2

א. חשב את אורך העקום $y = \frac{2}{3}(1+x^2)^{\frac{3}{2}}$ בתחום $0 \leq x \leq 3$.

ב. רשום באמצעות נוסחת נסיגה פתרון ל $\int x^n \sin x dx$.

שאלה 3

א. חשב את האינטגרל הלא אמיתי $\int_0^{\infty} \frac{\arctan x}{1+x^2} dx$.

ב. קבעו התכנסות/התבדרות של $\int_1^{\infty} \frac{\arctan x}{x} dx$.

שאלה 4

א. בדוק התכנסות של $\int_1^{\infty} \frac{x \sin x}{x^2+1} dx$.

ב. נתונה הפונקציה $f(x) = x\sqrt{\ln x}$. השטח המוגבל ע"י גרף הפונקציה $f(x)$, הישר $x = 3$

וציר ה x מסתובב סביב ציר ה x . חשב את נפח גוף הסיבוב המתקבל.

פתרון 1

א. נשתמש בזהויות $\sin \alpha \cos \beta = \frac{1}{2}(\sin(\alpha + \beta) + \sin(\alpha - \beta))$

$$\int \sin x \cos 5x dx = \int \frac{1}{2}(\sin 6x + \sin(-4x)) dx = \int \frac{1}{2}(\sin 6x - \sin(4x)) dx = -\frac{1}{12} \cos 6x + \frac{1}{4} \cos 4x + c$$

ב. נציב $t = \operatorname{tg} x$ ואז $\cos 2x = \frac{1-t^2}{1+t^2}$, $\sin 2x = \frac{2t}{1+t^2}$, $dx = \frac{dt}{1+t^2}$

$$\begin{aligned} \int \frac{1-3\sin 2x}{1+\cos 2x} dx &= \int \left(1 - \frac{6t}{1+t^2}\right) : \left(1 + \frac{1-t^2}{1+t^2}\right) \frac{dt}{1+t^2} = \\ &= \int \frac{t^2 - 6t + 1}{1+t^2} : \left(\frac{2}{1+t^2}\right) \frac{dt}{1+t^2} = \int \frac{t^2 - 6t + 1}{2+2t^2} dt = \frac{1}{2} \int \left(\frac{t^2+1}{t^2+1} - \frac{6t}{t^2+1}\right) dt = \\ &= \frac{1}{2} \int \left(1 - 3 \cdot \frac{2t}{t^2+1}\right) dt = \frac{t}{2} - \frac{3}{2} \ln(t^2+1) + c = \frac{\operatorname{tg} x}{2} - \frac{3}{2} \ln((\operatorname{tg} x)^2 + 1) + c \end{aligned}$$

פתרון 2

א. נשתמש בנוסחה לחישוב אורך עקום $\int \sqrt{1+(f'(x))^2} dx$.

$$y = \frac{2}{3}(1+x^2)^{\frac{3}{2}}$$

$$y' = 2x \cdot \sqrt{1+x^2}$$

$$(y')^2 = 4x^2 \cdot (1+x^2)$$

$$\int_0^3 \sqrt{1+4x^2+4x^4} dx = \int_0^3 (1+2x^2) dx = \left[x + \frac{2x^3}{3} \right]_0^3 = 21 \text{ נשאר לחשב}$$

ב. נסמן $I_n = \int x^n \sin x dx$ נחשב תחילה את I_1 .

$$I_1 = \int x \sin x dx = -x \cos x + \sin x$$

נחשב את $I_n = \int x^n \sin x dx$ בעזרת אינטגרציה בחלקים ונקבל

$$\begin{aligned} I_n = \int x^n \sin x dx &= -x^n \cos x + n \int x^{n-1} \cos x dx = -x^n \cos x + n(x^{n-1} \sin x) - n(n-1) \int x^{n-2} \sin x dx = \\ &= -x^n \cos x + nx^{n-1} \sin x - n(n-1)I_{n-2} \end{aligned}$$

פתרון 3

א. נציב $t = \arctan x$ מכיוון ש $\lim_{x \rightarrow -\infty} \arctan x = -\frac{\pi}{2}$ ו $\arctan 0 = 0$ $dt = \frac{dx}{1+x^2}$

$$\int_0^{\frac{\pi}{2}} \frac{\arctan x}{1+x^2} dx = \int_0^{\frac{\pi}{2}} t dt = \left[\frac{t^2}{2} \right]_0^{\frac{\pi}{2}} = \frac{\pi^2}{8} \text{ נקבל:}$$

ב. לכל $x > 1$ נקבל ש $\frac{\pi}{4} < \arctan x$ ולכן $\frac{\pi}{4} < \frac{\arctan x}{x}$ מכיוון ש מתבדר נקבל

ממבחן ההשוואה הראשון ש $\int_1^{\infty} \frac{\arctan x}{x} dx$ מתבדר.

פתרון 4

א. נשתמש במבחן דיריכלה.

נסמן $f(x) = \sin x$; $g(x) = \frac{x}{x^2 + 1}$ ונבדוק את התנאים של מבחן דיריכלה.

$$\left| \int_0^x f(t) dt \right| = |1 - \cos x| \leq 2$$

לכל x מתקיים ≤ 2

$$\lim_{x \rightarrow \infty} g(x) = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x}{x^2 + 1} = 0$$

כדי להוכיח שפונקציה $g(x)$ מונוטונית יורדת נחשב את הנגזרת $g'(x)$

$$g'(x) = \frac{1 - x^2}{(x^2 + 1)^2}$$

$g'(x) < 0$ לכל $x > 1$, לכן $g(x)$ יורדת החל מ $x > 1$

התנאים של מבחן דיריכלה מתקיימים ולכן האינטגרל מתכנס.